

Asia: OM8/41/2017

Luonnos hallituksen esitykseksi julkisista kuulutuksista annetun lain kumoamiseksi sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Yleiset kommentit esitysluonnoksesta

Tähän voitte halutessanne kirjoittaa saatteen lausunnolle

-

Yleiset kommentit esitysluonnoksesta

-

Julkisista kuulutuksista annetun lain kumoaminen (1. lakiehdotus)

Onko näkemyksenne mukaan tarvetta erilliselle kuulutusmenettelylle (hallintolain 62 a §) vai voitaisiinko julkisissa kuulutuksissa noudattaa yleistiedoksiannosta säädettyä menettelyä (hallintolain 62 §)?

Kuntaliitto kannattaa kuulutuslain kumoamista.

Kuntaliitolla ei ole ehdotonta kantaa erillisen kuulutusmenettelyn tarpeellisuuteen. Kunnissa on vuoden 2015 kuntalain voimaantulon jälkeen toivottu, että erityislakien kuulutus- ja tiedoksi-antomenettelyt saatettaisiin samalle viivalle kuntalain tiedoksiantosääntöjen kanssa.

Kuulutuslain kumoamisen myötä ehdotetaan poistettavaksi muussa lainsäädännössä olevat viittaukset viranomaisen ilmoitustauluihin niiltä osin kuin on kyse kuulutuslain tarkoittamasta ilmoitustaululla ilmoittamisesta. Mikä on näkemyksenne tästä?

Jos lainsäädäntöön jää vielä joltain osin mahdollisuus käyttää fyysistä ilmoitustaulua, tulisi harkita, tarvitaanko ilmoitustaulusta edelleen tarkentavaa sääntelyä (joka nykyisin on kuulutusasetuksessa) ja onko fyysisen ilmoitustaulun rooli tiedoksisaannin ratkaiseva vai täydentävä (kysymys liittyy esimerkiksi siihen, milloin ilmoitustaulua tulee voida päästä katsomaan).

Toinen kysymys, josta olisi tarpeen harkita asetustasoista säännöstä tai vähintään ohjeistusta, on kuulutuksesta/ilmoituksesta todistuksen antaminen (nykyisin kuulutusasetuksen 4 §). Todistus on monissa menettelyissä tarpeen, jotta voidaan osoittaa menettelyn muodollinen moitteettomuus.

Ehdotetut muutokset hallintolakiin (2. lakiehdotus)

Kommenttine yleistiedoksiantomenettelyä koskevaan säännökseen ehdotetuista muutoksista (hallintolain 62 §)

Yleistiedoksiannon muuttaminen verkkotiedoksiannoksi on kannatettavaa. Yleistiedoksiantoa joudutaan toisinaan käyttämään esimerkiksi maankäyttöön, rakentamiseen ja ympäristöasioissa kuulemiseen ja päätöksen tiedoksi antamiseen, kun asianosaisia ei tavoiteta taikka asianosaisia on suuri määrä. Verkkosivuilla tiedottaminen sujuvoittaa yleistiedoksiannon käyttämistä, minkä lisäksi se on todennäköisesti tehokkaampi tiedotuskanavana kuin Virallinen lehti.

Käytännössä on vuoden 2015 kuntalain voimaantulon jälkeen tulleet vastaan tapauksia, joissa päätöksestä on tiedotettu kuntalain mukaan ilmoituksella kunnan verkkosivuilla sekä erillisen harkinnan mukaan sanomalehdessä (tai viranomaisen erikseen päättämällä tavalla, esimerkiksi ilmoitustaululla). Kun voidaan käyttää useita julkaisukeinoja, olisi tarpeen todeta, minkä formaatin mukainen päivämäärä on ratkaiseva, jos eri julkaisutapojen mukaiset tiedoksisaantipäivät ovat erit. Esitetään, että ehdotuksen molempiin pykäliin lisätään säännös, jonka mukaan asiakirja katsotaan tulleen tiedoksi seitsemän päivän kuluttua siitä, kun asiakirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Lakiluonnokseen sisältyy viittaus julkisuuslain 16.3 §:ään ja ehdotetussa pykälässä todetaan, että yleistiedoksiannon tiedot voitaisiin julkaista verkossa julkisuuslain säännöksen estämättä. Käsitteemme mukaan viittaus julkisuuslakiin voi olla tarpeeton. Vakiintuneen ja luonnoksen sivulla 23 selostetun tulkinnan mukaan viranomainen voi käsitellä tietoja myös yleisessä tieto-verkossa, jos viranomaisen lakisääteinen tehtävä tätä edellyttää (ks. esimerkiksi EOA 28.3.2007 Dnro 441/2/05). Henkilötietojen verkkojulkaisemisen edellytykset henkilötietolain 6 § ja toukokuusta alkaen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan nojalla arvioidaan tässä tapauksessa lakisääteisen tehtävien nojalla. Lakisääteinen verkossa tapahtuva tiedoksiantovelvollisuus oikeuttaisi siten ilman erillistä viittausta julkisuuslakiin henkilötietojen käsittelemiseen myös verkkojulkaisemisen muodossa siinä laajuudessa, mikä on välttämätöntä tehokkaan kuuluttamisen näkökulmasta.

Kommenttine julkisia kuulutuksia koskevasta säännöksestä (hallintolain 62 a §)

Luonnoksessa ehdotetaan, että kuulutusmenettelyssä yleisessä tietoverkossa julkaistaan kuulutusasiakirja sekä kuulutettavat asiakirjat, ottaen huomioon tietosuojan vaatimukset sekä salassapitosäännökset. Ehdotetussa sääntelyssä ei ole ratkaistu tietosuojan vaatimusten suhdetta hallintolain 44 §:ään. Mikäli päätöstä tietosuojajasyystä joudutaan hyvinkin paljon muokkaamaan verkkojulkaisemista varten, on ajoittain mahdollista kyseenalaistaa, täyttääkö julkaistu asiakirja enää hallintolain 44 §:n vaatimukset. Mikäli hallintolain 44 §:n vaatimukset eivät täyty asiassa, voidaan katsoa, että asiakirja ei ole asianmukaisesti kuulutettu tai annettu tiedoksi.

Erikseen on myös arvioitava, miten yleisessä tietoverkossa tapahtuva kuulutusmenettely suhtautuu julkisuuslain salassapitosäännöksiin. Esimerkiksi ratkaisussa KHO 2013:66 on otettu kantaa salassa pidettävän asian kuuluttamiseen. Ratkaisua voisi selostaa ja tulkita perustelutekstissä.

Esityksessä ehdotetaan tarkistettavaksi kuulutuslakiin, julkisiin kuulutuksiin sekä viranomaisen ilmoitustauluihin liittyvät viittaukset muussa lainsäädännössä.
Kommenttinne muista luonnoksen lakiehdotuksista (3-18)

3. laki asevelvollisuuslain 15 §:n muuttamisesta

-

4. laki kaivoslain muuttamisesta

-

5. laki kolttalain 50 §:n muuttamisesta

-

6. laki ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain 9 §:n muuttamisesta

-

7. laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 8 a §:n muuttamisesta

Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 8 a §:n muuttamisen osalta siirryttäessä julkiseen kuulutukseen tulisi tarkistaa myös 1 momentissa olevan kuulemisajan määrittely ("Muistutus ehdotuksesta on jätettävä kunnalle 14 päivän kuluessa ehdotuksen nähtäville asettamisesta tai kirjeen postittamisesta"). Kuulemisajan tulisi kaikei olla 14 päivää julkisen kuulutuksen tiedoksisaannista niiden osalta, jotka saavat julkisella kuulutuksella tiedon päätösehdotuksesta.

8. laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

-

9. laki pienten erillisten alueiden siirtämisestä kunnasta toiseen kuntaan annetun lain 4 §:n muuttamisesta

-

10. laki tulvariskien hallinnasta annetun lain 17 ja 18 §:n muuttamisesta

-

11. laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain 104 b §:n muuttamisesta

-

12. laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 15 ja 17 §:n muuttamisesta

-

13. laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 13 ja 17 §:n muuttamisesta

-

14. laki luonnonsuojelulain muuttamisesta

Luonnonsuojelulaissa luonnonmuistomerkin rauhoittamista koskeva päätös, samoin rauhoituksen lakkauttamista koskeva päätös tulisi olla julkisella kuulutuksella tiedoksiannettavia päätöksiä.

15. laki maa-aineslain muuttamisesta

-

16. laki maantielain 108 §:n muuttamisesta

-

17. laki vaalilain muuttamisesta

-

18. laki ydinenergialain 23 §:n muuttamisesta

-

Muut kommentit

Voitte kirjoittaa tähän mahdolliset muut kommentit esitysluonnoksesta

Maankäyttö- ja rakennuslaki sekä -asetus

Koska maankäyttö- ja rakennuslain säännöksiin ei esitetä muutoksia, luonnoksesta saa käsi-tyksen, että maankäyttö- ja rakennuslainsäädännön julkipanomenettely (julkipanoilmoitus, päätöksen antaminen antopäivänä) olisi tarkoitus säilyttää ainoastaan sillä muutoksella nykyiseen, että julkipanoilmoitus julkaistaisiin tietoverkossa.

Kun tehdään muutoksia maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten päätösten tiedoksiantoon, voitaisiin harkita, että julkipanosta luovuttaisiin ja päätökset annettaisiin tiedoksi julkaisemalla niitä koskeva tieto (vrt. maa-aineslain osalta esitetty tiedoksianto) yleisessä tietoverkossa. Tällöin olisi hyvä selvyyden vuoksi perusteluissa todeta, milloin tiedoksiannon katsotaan tapahtuvan.

Maankäyttö- ja rakennuslain päätösten verkkotiedoksiannon osalta on tärkeää, että ilmoitus saa sisältää rakennuspaikkaa koskevat tiedot (kiinteistötunnus, osoite). Tehokas tiedonsaanti elinympäristöä koskevasta päätöksestä edellyttää, että päätös voidaan kohdentaa tiettyyn paikkaan

ja voidaan saada selville, millaisesta hankkeesta on kysymys. Tämä seikka olisi hyvä tuoda esille perusteluissa.

Lisäksi on hyvä huomioida, että julkipanomenettelyssä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia päätöksiä annettaessa käytetään nykyisin julkipanolistaa eli jokaisesta päätöksestä ei tehdä omaa ilmoitustaan. Päätöksiä koskevan tiedon julkaiseminen listamuotoisena tulisi olla jatkos-sakin mahdollista.

Jos julkipanomenettely säilyy, MRA 97 §:n muuttamisen yhteydessä tulisi selventää, mikä voi olla aikaisin mahdollinen päätöksen antopäivä (esimerkiksi tiedoksisaantipäivä).

Samalla voisi selkeyttää, minkä MRA:n pykälän mukaan on tarkoitettu alueellisen suunnittelu-tarveratkaisun kuulemisen tapahtuvan (MRA 86 § vai 87 §).

Ympäristönsuojelulaki

Esitykseen ei liity muutosehdotusta ympäristönsuojelulain tiedoksiantomenettelystä. Tältä osin onkin tiedossa, että asiaa valmistellaan erikseen ympäristöministeriössä. Onkin tärkeää, että eri lupamenettelyjen kuulutus ja muut tiedoksiantomenettelyt ovat yhteneväiset. Muun muassa maa-aineslain ympäristönsuojelulain mukaiset lupamenettelyt tulee eräissä tapauksissa käsitellä yhteismenettelyssä.

Århusin sopimus (yleissopimus tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa) velvoittaa tuomaan yleisölle avoimesti esille kaikki ympäristöä koskevat päätökset ja mahdollistaa helppo ja avoin vaikutusmahdollisuus niihin. Kaikkien ympäristöä koskevien päätösten verkkotiedoksiannon osalta on tärkeää, että verkkoon vietävä ja siellä säilytettävä lupapäätös saa sisältää toiminnan sijaintipaikkaa ja toiminnan laatua koskevat tiedot (kiinteistötunnus, osoite, toiminta). Nämä tiedot jäisivät myös erityislainsäädännön veloitteiden mukaisesti pysyvästi viranomaisen verkkosivuille. Tehokas tiedonsaanti elinympäristöä koskevasta päätöksestä edellyttää, että päätös voidaan kohdentaa tiettyyn paikkaan ja voidaan saada selville, millaisesta hankkeesta on kysymys. Kuntaliiton näkemyksen mukaan tehokkaan tiedonsaannin suhdetta henkilötietoi-hin tässä tapauksessa voisi selkeyttää hallituksen esityksen perusteluissa.

Ulkoilulaki

Ulkoilulaissa ulkoilureittisuunnitelman hyväksymistä (3 §) koskevan päätöksen tiedoksiantomenettelyä on tarpeen selkeyttää.

Sulin Ida
Suomen Kuntaliitto